

4ο Δημοτικό Σχολείο
Μυτιλήνης

Αρχαιολογικό
Μουσείο
Μυτιλήνης

Φωνές νερού μυριάδες Ταξιδεύοντας με το νερό

Συμμετέχοντες

Σχολείο: 4ο Δημοτικό Σχολείο Μυτιλήνης

Τάξη/Τμήμα: ΣΤ'

Αριθμός μαθητών: 16

Αριθμός παλιννοστούντων/αλλοδαπών μαθητών: 6

Χώρες προέλευσης των παλιννοστούντων/αλλοδαπών μαθητών: Αλβανία/Βουλγαρία

Προφίλ της τάξης: Οι περισσότεροι μαθητές που εμπλέκονται στις δράσεις και στις δραστηριότητες του προγράμματος γεννήθηκαν στην Ελλάδα. Πολύ λίγοι ήρθαν στη χώρα μας σε βρεφική ηλικία. Αν και υστερούν στο γραπτό λόγο, μιλούν άπταιστα την ελληνική γλώσσα. Μπόρεσαν, λοιπόν, να συμμετάσχουν στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση του προγράμματος χωρίς ιδιαίτερη προσπάθεια κατανόησης της κάθε δράσης και δραστηριότητας. Ένα μειονέκτημα που ανέκυψε ήταν το γεγονός ότι, επειδή οι μαθητές σχεδόν όλο το έτος ζουν στην Ελλάδα (ίσως μια φορά το χρόνο επισκεφτούν τους συγγενείς στη χώρα τους) και επειδή οι γονείς τους είναι αρκετά νέοι στην ηλικία, οι μνήμες είναι λιγοστές.

Η σχέση και η συνεργασία των αλλοδαπών με τους υπόλοιπους μαθητές είναι ομαλή και δεν αποτελούν ξεχωριστές ομάδες στις οποίες να προκύπτουν στοιχεία περιθωριοποίησης, αντιπαλότητας και απόρριψης.

Όνομα εκπαιδευτικού: Στέλλα Ηλία

Μουσείο συνεργασίας: Αρχαιολογικό Μουσείο Μυτιλήνης

Συλλογή ή αντικείμενα που έγιναν αντικείμενα διαπραγμάτευσης: Τα παιδιά πραγματεύτηκαν εκθέματα του Αρχαιολογικού Μουσείου Μυτιλήνης και κυρίως υδρίες και αμφορείς. Επισκέφτηκαν επίσης το Ρωμαϊκό Υδραγωγείο Μόριας και τα Λουτρά Θερμίας Αρτέμιδος στη Θερμή.

Διαπολιτισμική δυναμική αντικειμένων: Τα περισσότερα αντικείμενα του Μουσείου είναι καθημερινής χρήσης και κάποια παιδιά δήλωσαν ότι τα έχουν συναντήσει και στις χώρες καταγωγής τους.

Όνομα αρχαιολόγου/ εκπροσώπου του μουσείου: Μαρία Γιαννίκου

Στόχοι

Γνωστικοί

- Δόθηκε στα παιδιά η ευκαιρία να έρθουν σ' επαφή και να γνωρίσουν τον πολιτισμό του τόπου όπου ζούνε.
- Να γνωρίσουν όρους που χρησιμοποιούνται στην επιστήμη της αρχαιολογίας.
- Να μάθουν τι είναι τα υδραγωγεία και τα λουτρά και ποιος ο σκοπός κατασκευής τους.

Κινησθητικοί

- Να έρθουν σ' επαφή με γνήσιο απτικό υλικό, δηλαδή με κομμάτια αγγείων που βρίσκονται στο μουσείο σε ειδική προθήκη.
- Να περιπλανηθούν και ν' αγγίξουν τις τοξοστοιχίες ενός υδραγωγείου
- Να ζωγραφίσουν, να παίξουν, να γράψουν παραμύθια.

Στόχος με διαπολιτισμική διάσταση

- Να ανασύρουν από τη μνήμη τους εικόνες του τόπου καταγωγής τους με λίμνες, πηγάδια, βρύσες και να γνωρίσουν τη σημασία όλων αυτών στη ζωή των κατοίκων.
- Να συνεργαστούν με τους συμμαθητές τους μέσα στις ομάδες εργασίας χωρίς φαινόμενα ρατσιστικής συμπεριφοράς.

Συναισθηματικοί

- Να εκφράσουν προσωπικά τους συναισθήματα
- Να ταξιδέψουν νοερά στις πατρίδες τους

Δράσεις

1. Παρακολούθηση της επιμορφωτικής ημερίδας με τίτλο "Σχολικές επισκέψεις σε μουσεία στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης" που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 19/1/2013, στο ξενοδοχείο Τιτάνια. Εκεί έγινε και η γνωριμία με την εκπρόσωπο του μουσείου.
2. Συναντήσεις εκπαιδευτικού με την εκπρόσωπο του μουσείου.
3. Τηλεφωνική και ηλεκτρονική επικοινωνία εκπαιδευτικού και εκπροσώπου του μουσείου.
4. Επίσκεψη εκπαιδευτικού στο μουσείο, ώστε να δει τα εκθέματα.
5. Επίσκεψη των μαθητών στο μουσείο, ξενάγηση και παρουσίαση του προγράμματος "Φωνές νερού μυριάδες" από την εκπρόσωπο του μουσείου.
6. Επίσκεψη στο Ρωμαϊκό Υδραγωγείο στην περιοχή Μόρια της Μυτιλήνης.
7. Επίσκεψη στα λουτρά της Θερμίας Αρτέμιδος στη Θερμή της Μυτιλήνης.
8. Επίσκεψη της αρχαιολόγου στο σχολείο την Πέμπτη 6/5/2013 και παρουσίαση στους μαθητές των σημαντικότερων μνημείων της Μυτιλήνης με έμφαση στο κανάλι του

Ευρίπου, που σχετίζεται με το νερό, και στο αρχαίο ρωμαϊκό θέατρο της Μυτιλήνης.

Διάρκεια προγράμματος: Από 19/1/2013 έως 11/6/2013

Ανάλυση δράσεων

15/2/2013: Ανάγνωση από το βιβλίο της Γλώσσας της ΣΤ' τάξης (ενότητα 16 -Μουσεία) του ποιήματος του Άθωνα Δημουλά "Το άγαλμα" και συζήτηση στην τάξη με τους μαθητές για το ρόλο των μουσείων, τη σημασία των αρχαίων ευρημάτων και τη συμβολή τους στη γνώση της ιστορίας και του πολιτισμού κάθε λαού.

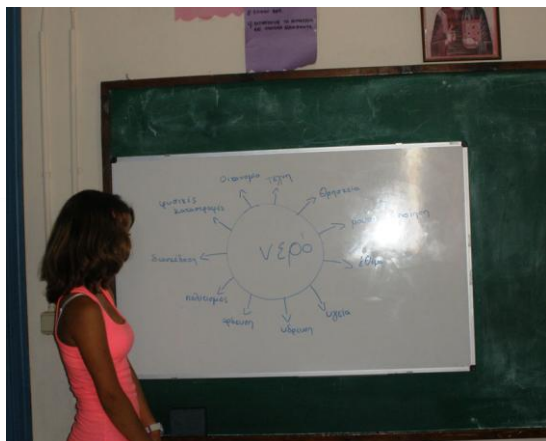
Ανάγνωση του αποσπάσματος από την ίδια ενότητα του βιβλίου της Γλώσσας "Το άγαλμα που κρύωνε" του Χρήστου Μπουλώτη. Συζήτηση για τον αναγκαστικό ξεριζωμό κάποιων ανθρώπων απ' την πατρίδα τους, τις δυσκολίες που συναντούν στις νέες πατρίδες και τα συναισθήματα που βιώνουν. Τα παιδιά έδειξαν τεράστιο ενδιαφέρον και ξεδίπλωσε το καθένα τη δική του προσωπική ιστορία. Τέλος, επισημάνθηκε πως κάθε έκθεμα των μουσείων κουβαλά τη δική του μακράιωνη ιστορία που μας τη διηγείται μέσα από τη γνώση των ειδικών.

20/2/2013: Ανάγνωση στην τάξη του βιβλίου της Έλσας Μυρογιάννη "10 μικροί διάλογοι για ένα μουσείο". Συζήτηση για τα εκθέματα των μουσείων, την πολιτισμική αξία τους, την επιστήμη της αρχαιολογίας, τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται, τις ειδικότητες που εμπλέκονται σ' αυτήν, τον τρόπο έρευνας και την προσφορά της στη διάσωση της ιστορίας και του πολιτισμού κάθε τόπου.

Τα παιδιά αναζήτησαν στο διαδίκτυο εικόνες με σπουδαία ευρήματα που φυλάσσονται σε γνωστά μουσεία του κόσμου. Επίσης, άκουσαν από το CD "Εδώ Λιλιπούπολη" το τραγούδι της Μαριανίνας Κριεζή "Μες στο μουσείο".

6/3/2013: Επίσκεψη της εκπαιδευτικού στο Αρχαιολογικό Μουσείο Μυτιλήνης, συνάντησή της με την αρχαιολόγο και συζήτηση για το πρόγραμμα που ήδη εξελίσσεται στο μουσείο, με τίτλο "Φωνές νερού μυριάδες".

15/3/2013: Συζήτηση στην τάξη και προετοιμασία των μαθητών για το πρόγραμμα που θα πραγματοποιήσουν. Χωρισμός σε ομάδες των τεσσάρων παιδιών. Μέσα από το σχεδιάγραμμα του ήλιου τα παιδιά ανακαλύπτουν τη σημασία του στη ζωή των ανθρώπων από την αρχαιότητα ως σήμερα. Για να κατανοήσουν τη σχέση σεβασμού που ανέπτυσαν οι αρχαίοι πολιτισμοί με το νερό, επισημάνθηκε ότι οι περισσότεροι πολιτισμοί γεννήθηκαν και αναπτύχθηκαν γύρω από το νερό.

Εικόνα 1. Σχεδιάγραμμα για τη σημασία του νερού.

19/4/2013: Επίσκεψη των μαθητών στο μουσείο, ξενάγηση και γνωριμία με τα εκθέματα. Παρουσίαση του προγράμματος "Φωνές νερού μυριάδες" από την αρχαιολόγο. Συζήτηση για το Ρωμαϊκό Υδραγωγείο, το ρόλο του στη ζωή του νησιού και τα λουτρά της Θερμίας Αρτέμιδας. Τα παιδιά διατυπώνουν πολλές ερωτήσεις. Επίσης, οι αλλοδαποί μαθητές ανασύρουν μνήμες απ' τις πατρίδες τους για πηγάδια, βρύσες, ποτάμια από τα οποία υδροδοτούνται μέχρι σήμερα τα χωριά τους. Τέλος, τα παιδιά ζωγραφίζουν ό,τι τους εντυπωσίασε.

Εικόνα 2. Ζωγραφίζω μέσα στο μουσείο ό,τι μου κάνει εντύπωση .

25/4/2013: Επίσκεψη των μαθητών στο Ρωμαϊκό Υδραγωγείο της Μόριας, τμήμα του οποίου σώζεται σε πολύ καλή κατάσταση, καθώς και στα λουτρά της Θερμίας Αρτέμιδος. Παρουσίαση των μνημείων και συζήτηση με την αρχαιολόγο.

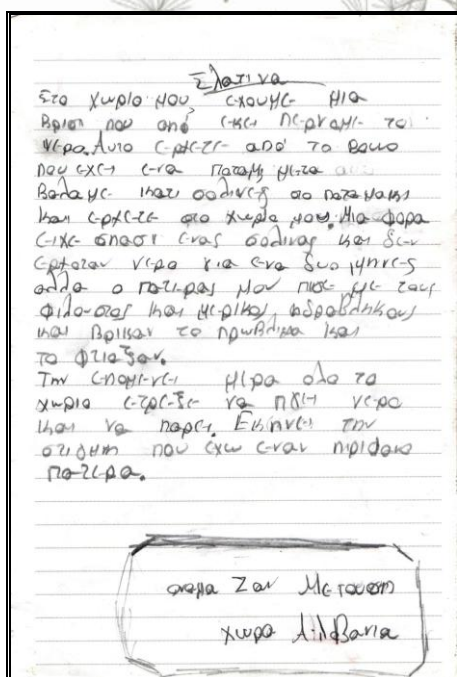
14/5/2013: Οι μαθητές πραγματοποιούν στο διαδίκτυο μία έρευνα για τα Ρωμαϊκά Υδραγωγεία της Ευρώπης.

14/5/2013: Οι ομάδες των μαθητών φτιάχνουν παζλ με αμφορέα και χρωματίζουν τις κρήνες από τα φύλλα εργασίας του μουσείου. Ζωγραφίζουν νύμφες και κατασκευάζουν το τρισδιάστατο Ρωμαϊκό Υδραγωγείο. Επίσης, συμπληρώνουν ασκήσεις σωστού - λάθους.

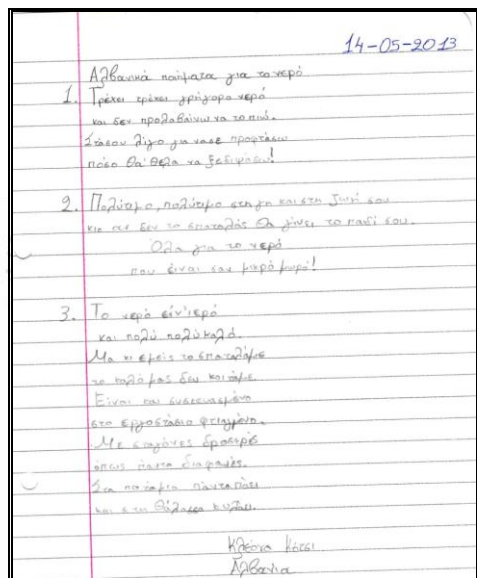

Εικόνα 3. Πάζλ με αμφορέα.

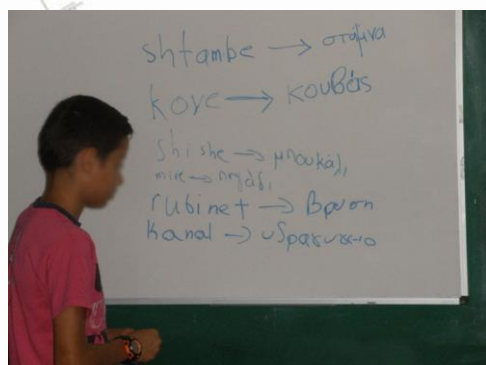
16/5/2013: Οι ομάδες γράφουν από ένα παραμύθι με τίτλο "Ιστορίες νερού" και το παρουσιάζουν στην τάξη. Οι αλλοδαποί μαθητές γράφουν στα αλβανικά και στα βουλγαρικά λέξεις που σχετίζονται με το νερό και τις παρουσιάζουν στους Έλληνες μαθητές. Αυτό εξελίσσεται σε διασκεδαστικό παιχνίδι, καθώς οι Έλληνες μαθητές προσπαθούν αδέξια να προφέρουν τις ξένες λέξεις. Ακόμη, φέρνουν στην τάξη αλβανικά και βουλγαρικά ποιήματα, τραγούδια και γραπτές μηνύες του τόπου τους για το νερό.

Εικόνα 4. Μία ιστορία νερού.

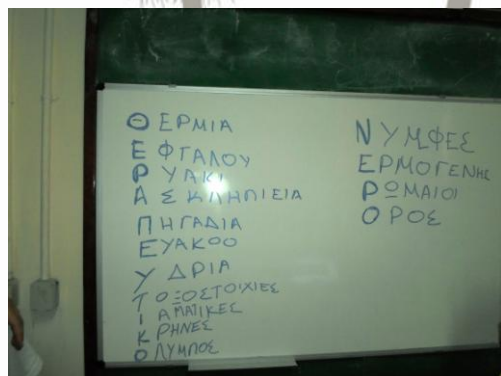

Εικόνα 5. Αλβανικά ποιήματα για το νερό.

Εικόνα 6. Αλλόγλωσσες λέξεις που σχετίζονται με το νερό.

6/6/2013: Επίσκεψη της αρχαιολόγου στο σχολείο και παρουσίαση μνημείων του νησιού μας. Τα παιδιά μαζί με τη αρχαιολόγο συμπληρώνουν σε φύλλα εργασίας την ακροστιχίδα "Θεραπευτικό νερό" και χωρισμένα σε ομάδες παίζουν το "νερό...φιδό". Τέλος, κολλάνε αυτοκόλλητες εικόνες σε ειδικά ζωγραφισμένο χάρτη της Λέσβου που εικονίζει τις περιοχές απ' όπου περνούσε το Ρωμαϊκό Υδραγωγείο κι έτσι ξαναζωντανεύουν το δρόμο του νερού.

Εικόνα 7. Ακροστιχίδα "Θεραπευτικό νερό".

Εικόνα 8. Παίζουμε το «νερό...φιδό».

Εικόνα 9. Κατασκευή ρωμαϊκού υδραγωγείου.

Εικόνα 10. Ο δρόμος του νερού: χάρτης με αυτοκόλλητες εικόνες.

11/6/2013: Παρουσίαση από τα παιδιά με μικρή δραματοποίηση του παραμυθιού "Το θαλασσολούλουδο" της Αθανασίας Δαφιώτου, που θίγει το θέμα της διαφορετικότητας και την προσπάθεια αποδοχής της στη σύγχρονη εποχή της παγκοσμιοποίησης.

Εικόνα 11. Παρουσίαση παραμυθιού «Το θαλασσολούλουδο».

Μαθησιακοί πόροι

- "Φωνές νερού μυριάδες", πρόγραμμα του Αρχαιολογικού μουσείου Μυτιλήνης
- Διαδίκτυο
- «10 μικροί διάλογοι για ένα μουσείο» της Έλσας Μυρογιάννη, εκδόσεις Καλειδοσκόπιο
- Βιβλίο Γλώσσας ΣΤ' τάξης
- "Το θέατρο στην εκπαίδευση του παιδιού" της Αθανασίας Δαφιώτου
- CD "Εδώ Λιλιπούπολη"

Τεχνικές και μέθοδοι διδασκαλίας

- Θύελλα ιδεών
- Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία
- Ανάπτυξη κριτικής σκέψης
- Χρήση νέων τεχνολογιών
- Ενσυναίσθηση

Αξιολόγηση

Οι μαθητές έδειξαν από την αρχή ενδιαφέρον και ενθουσιασμό. Προθυμοποιήθηκαν να συμμετάσχουν στη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων. Συνεργάστηκαν μεταξύ τους, ανακάλυψαν νέα στοιχεία για τη διαδρομή του νερού και τον κυρίαρχο ρόλο του στην εξέλιξη των πολιτισμών.

Κατά την διεξαγωγή του προγράμματος δεν προέκυψε εμπόδιο. Οι σχέσεις των μαθητών, αν και ήταν από την αρχή ομαλές, μέσω του προγράμματος έγιναν ακόμη καλύτερες. Έμαθαν να συνεργάζονται καλύτερα. Επίσης, δόθηκε η ευκαιρία σε κάποια συνεσταλμένα παιδιά να ανοιχτούν περισσότερο, ώστε να αποκτήσουν αυτοεκτίμηση και να κερδίσουν την αποδοχή της ομάδας.